

Δ. (Συνέλευση Εργαζομένων και Ανέργων): Τον λόγο τώρα έχουν οι συντρόφισσες από το Σωματείο Σερβιτόρων Μαγείρων.

ΣΣΜ: Η βιομηχανία του τουρισμού είναι από τις πιο κερδοφόρες τα τελευταία χρόνια στον ελλαδικό χώρο και ο επισιτισμός είναι βασικό μέρος αυτού. Στελεχώνεται κυρίως από τυπικά ανειδίκευτες/α/ους εργαζόμενες/α/ους, φοιτήτριες/ες/α και απόφοιτες/α/ους ιεκ τουριστικών επαγγελματικών σχολών. Εν τω μεταξύ εμείς ξέρουμε ότι μια χαρά ειδίκευση έχουμε. Οι εργασιακές συνθήκες του επισιτισμού χαρακτηρίζονται από ανασφάλιστη ή υποασφαλισμένη εργασία, χαμηλό ημερομίσθιο και εντατικοποίηση.

Ποιοι άνθρωποι στελεχώνουν τον κλάδο; Πάνω πάνω στην πυραμίδα βρίσκονται οι «εμφανίσιμες νέες- νέοι», που σημαίνει cis-στρέητ εμφάνιση, σίγουρα όχι disabled, κατά κύριο λόγο όχι people of colour και με δυτικοευρωπαϊκή κουλτούρα. Τα τρανς άτομα σχεδόν αποκλείονται, γιατί ακόμα κι αν είναι gender passing, θα έχουν πρόβλημα στην πρόσληψη λόγω ταυτότητας. Αυτοί λοιπόν που απέμειναν στελεχώνουν όλα τα πόστα που έχουν να κάνουν με τη συνδιαλλαγή με τους πελάτες (σέρβις, μπουφέ, μπαρ, υποδοχή κλπ.). Κατεβαίνοντας αυτή την πυραμίδα (π.χ. στις κουζίνες και στις καθαριότητες) θα βρούμε και ανθρώπους που δεν είναι εμφανίσιμοι (σύμφωνα με τα κυρίαρχα πρότυπα), μιλάνε σπαστά η καθόλου ελληνικά, δεν είναι νέοι, δεν είναι λευκοί. Όσο πιο κάτω είσαι σε αυτή την πυραμίδα, τόσο πιο αναλώσιμος είσαι και τόσο πιο δύσκολο γίνεται να κάνεις την οποιαδήποτε διεκδίκηση (π.χ. 1 ρεπό/βδομάδα).

Είναι ο πιο επικερδής κλάδος στην Ελλάδα, είναι ο κλάδος που έχει πάντα ανοιχτές θέσεις εργασίας, όχι μόνο επειδή είμαστε αναλώσιμοι εμείς, αλλά και επειδή η εργασία στα μαγαζιά αυτή καθ' αυτή δεν είναι υποφερτή. Τα μαγαζιά είναι υποστελεχωμένα, με αποτέλεσμα να κάνουμε 2 και 3 πόστα ταυτόχρονα, το δωρο και το 5νθημερο δεν τηρείται και το αποτέλεσμα είναι ο κόσμος να ανακυκλώνεται συνεχώς, να υπάρχουν συνέχεια κενές θέσεις, που εύκολα μαθαίνονται αλλά δύσκολα αντέχουν στον χρόνο.

Παράλληλα με την δυτικοποίηση των πόλεων και τη χρήση διαφόρων πλατφορμών αξιολόγησης στο ίντερνετ (π.χ. tripadvisor, κριτικές στο fb), έχουν ανέβει οι απαιτήσεις στον επισιτισμό, τόσο στα «προσόντα» που πρέπει να έχουμε όσο και στις υπηρεσίες που πρέπει να προσφέρουμε για να είμαστε ανταγωνιστικά στην αγορά εργασίας και να ταιριάζουμε με το προϊόν και την ατμόσφαιρα που πουλάνε τα μαγαζιά.

Όταν ήρθε αυτό που τα αφεντικά ονόμασαν κρίση, χρησιμοποιήθηκε εργαλειοκά για να μπορούν να έχουν την δικαιολογία του «δεν βγαίνω» και να κάνουν ανενόχλητοι μειώσεις τόσο στον αριθμό του προσωπικού που απασχολούσαν (βέβαια η δουλειά δεν μειώθηκε) όσο και στις τακτικές απολαβές και στα ένσημα.

Ερχόμαστε συνεχώς να αντιμετωπίσουμε τα αφεντικά με τις άτυπες συμφωνίες που σκαρφίζονται και τις πλασματικές συμβάσεις εργασίας και όταν εναντιωνόμαστε είτε βρισκόμαστε χωρίς δουλειά είτε δεχόμαστε ψυχολογικό και ηθικό πόλεμο για το ότι δεν τηρούμε τις συμφωνίες που έχουμε κάνει. Για μας τίποτα

από αυτά δεν είναι συμφωνίες επί ίσοις όροις, τα αναγνωρίζουμε μόνο ως εργοδοτικό εκβιασμό που υποκύπτουμε λόγω της ανάγκης για επιβίωση.

Ακόμα, ο μεγάλος αριθμός ανεργίας και κυρίως σε ηλικίες 20-35 κάνει τις εργασιακές συνθήκες ακόμα πιο απαιτητικές γιατί γινόμαστε για τα αφεντικά ανάλωσιμοι και η ανταγωνιστικότητα έχει εκτοξευτεί στα ύψη. Ανά πάσα ώρα θα υπάρχει έτοιμος αντικαταστάτης. Παρόλα αυτά, στο συγκείμενο του τώρα, είναι ο κλάδος με τις περισσότερες θέσεις εργασίας, οπότε για πολλούς/ες/α από εμάς δεν υπάρχει και άλλη επιλογή.

Η σεζόν

Στον ελλαδικό χώρο ένα από τα κύρια προϊόντα παραγωγής είναι η παροχή υπηρεσιών εξυπηρέτησης όλων αυτών που έχουν το προνόμιο να κάνουν διακοπές, δηλαδή ο τουρισμός. Ο πληθυσμός που καταναλώνει τουρισμό είναι ένα αρκετά ετερογενές σύνολο όσον αφορά την ταξική διαστρωμάτωση αλλά το κοινό σημείο είναι η καλοπέραση. Είναι όλοι αυτοί που στην πλειοψηφία τους κάνουν ένα ταξιδάκι να περάσουν λίγες μέρες κάτω από τον ήλιο, δίπλα στο κύμα με μια παγωμένη μπύρα ή ένα φρέντο εσπρέσο και να ξεφύγουν από τους σαρωτικούς ρυθμούς της καθημερινότητας. Η βραχύχρονη παραμονή τους σε συνδυασμό με τις υψηλές απαιτήσεις της καλοπέρασης των λίγων ημερών που ξεκλέψανε από την δουλειά, δημιουργούν το τέλειο έδαφος εκμετάλλευσης από τα αφεντικά, «τώρα που μπορούν».

Ο τουρισμός ανά τον ελλαδικό χώρο αφορά τόσο τα νησιά, όσο και κάθε παραθαλάσσια περιοχή της ενδοχώρας καθώς και το κέντρο της πρωτεύουσας. Οι χώροι εργασίας που απευθύνονται στον τουρισμό, όσο αφορά τον επισιτισμό, είναι από μικρά μαγαζάκια-ταβερνάκια δίπλα στο κύμα, παγωτατζήδικα στο κέντρο, κοκτέιλ μπαρς, μικρές και μεγάλες πλαζ για να κάνεις γάμπα πάνω στην άμμο, μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες με τα εστιατόριά τους και νυχτερινά μαγαζιά και κλαμπς σε τουριστικές περιοχές.

Η τουριστική περίοδος κρατάει, ενδεικτικά, από μέσα Απριλίου μέχρι τέλη Οκτωβρίου. Οι εργαζόμενοι στον επισιτισμό που δουλεύουν την καλοκαιρινή σεζόν είναι είτε κάτοικοι των γύρω περιοχών που περιμένουν το καλοκαίρι να βρουν κανένα μεροκάματο, είτε άνεργοι στην πρωτεύουσα που φεύγουν για να δουλέψουν να κουτσοβγεί ο χειμώνας, εργαζόμενοι που η επιχείρηση κλείνει το καλοκαίρι ή πέφτει η πελατεία και μένουν χωρίς μεροκάματο (φυσικά δεν παίρνουν επίδομα και άδεια, όπως δικαιούνται), είτε «μετανάστες που διακυβεύεται η επιβίωσή τους στην κλειστή κοινωνία του χειμώνα (όπου ζουν και δουλεύουν στις άλλες παραγωγικές δραστηριότητες της κάθε περιοχής)». Ακόμα και εργαζόμενα που βλέπουν τις καλοκαιρινές διακοπές σαν ουτοπικό όνειρο, που αντί να κάτσουν στην πόλη να τους καίει ο ήλιος, προτιμούν να δουλεύουν κάπου που θα μπορούν να κάνουν και μια βουτιά. Δηλαδή ο πάτος της ταξικής πυραμίδας.

Οι εργασιακές συνθήκες που έρχεται να αντιμετωπίσει το καθένα από μας που αποφασίσαμε να φύγουμε σεζόν είναι η εντατικοποιημένη εργασία του 10ωρου

και 12ωρου, τα σπαστά ωράρια εξαιτίας των οποίων καταλήγουμε εν τέλει να δουλεύουμε όλη μέρα, ρεπό δεν βλέπουμε ούτε με κιάλια, ανασφάλιστη ή υποασφαλισμένη εργασία, παζαρεύουμε τα βασικά να μπούμε έστω στο μεγάλο ταμείο τον χειμώνα. Πολλές φορές μέσα στο εργασιακό κατεστημένο που έχει επικρατήσει ότι θα πληρωθείς μόνο για τις μέρες που δουλεύεις, χωρίς καμία πληρωμένη άδεια (που δικαιούμαστε) και οι ίδιοι οι εργαζόμενοι προτιμούν να μην παίρνουν ρεπό για να βγάλουν περισσότερα χρήματα για τον δύσκολο χειμώνα που θα έρθει. Η διαμονή και η διατροφή που παλιότερα ήταν αυτονόητη παροχή για να φύγεις σεζόν, καθώς τρέχει και ένα ήδη νοίκι πίσω σου, τώρα παζαρεύεται, πολλές φορές δεν υπάρχει ή σου προτείνουν σε μέρη με εναλλακτικό τουρισμό, εναλλακτική διαμονή. Δεν είναι λίγες οι φορές που προτείνεται σαν φτηνή λύση από τα αφεντικά, οι εργαζόμενοι που έρχονται από αλλού να νοικιάσουν κάποια θέση για σκηνή σε κάποιο οργανωμένο κάμπινγκ. Πετάς έναν υπνόσακο στο χώμα και την έκανες ταρατσα, κυριολεκτικά (και το πρωί πονάνε τα κοκαλάκια σου 12ωρο ορθοστασία). Ακόμα και στις ξενοδοχειακές μονάδες που πουλάνε διαμονή σε τουρίστες, στους εργαζόμενους στην καλύτερη δίνουν τα δωμάτια που δεν θα πλήρωνε κανένας να μείνει, δίπλα σε λέβητες και ιματιοθήκες, καθώς απαγορεύεται να περνάνε από την κύρια είσοδο και τους χώρους του ξενοδοχείου για να μην φαίνονται και χαλάνε την αισθητική του πελάτη. Μέσα σε αυτές τις συνθήκες μετράμε εργοδοτικές δολοφονίες, άνθρωποι πεθαίνουν την ώρα της δουλειάς από υπερκόπωση ή τραυματίζονται θανάσιμα λόγω της μη τήρησης των συνθηκών ασφαλείας από τα αφεντικά.

Και το να αρρωστήσεις είναι απαγορευτικό είτε γιατί δεν θα υπάρχει ιατρικό κέντρο κοντά στην περιοχή που μένεις και θα πρέπει να πάρεις κτελ ή πλοίο για να φτάσεις στο πιο κοντινό και εννοείται με δικά σου έξοδα, σίγουρα δεν θα πληρωθείς την αναρρωτική άδεια και είναι αβέβαιο αν όταν επιστρέψεις στην δουλειά, δεν θα απολυθείς. Καθημερινά υπάρχει κόσμος που ψάχνει δουλειά επειδή είτε ξεκίνησε κάπου και δεν ήταν όπως είχαν συμφωνήσει, είτε τον «κρεμάσανε» τελευταία στιγμή και έχει εγκλωβιστεί στην απομακρυσμένη τουριστική περιοχή, είτε γιατί οι συνθήκες που δούλευε δεν αφήναν καμία εναλλακτική.

Πρέπει να δουλεύουμε υπό αυτές τις συνθήκες για να περάσει όσο καλύτερα γίνεται ο πελάτης, να έχουμε καλή εικόνα, να είμαστε όμορφα και καθαρά (σύμφωνα με την δυτική κουλτούρα) για να περάσει ο πελάτης 15 ειδυλλιακές μέρες που θα του μείνουν αξέχαστες στα μαγευτικά τοπία της ελλαδίτσας. Πέρα από τα αφεντικά που γεμίζουν την τσέπη τους με φράγκα από την δική μας υποτίμηση, τεράστιο κέρδος έχει και το κράτος που πλασάρει τα μαγευτικά τοπία, τις ηλιόλουστες αμμώδεις παραλίες και το νυχτερινό ξεφάντωμα πάνω στην πλάτη μας (αποκρύπτοντας σαφώς την εργασιακή εκμετάλλευση στην βιομηχανία του τουρισμού που το ίδιο νομιμοποιεί).

Κάτω από αυτές τις συνθήκες το να διεκδικήσουμε τα δεδουλευμένα είναι ένας αγώνας πολύ δύσκολος. Το κράτος από μεριά του, μέσω των θεσμικών φορέων

που υποτίθεται υπάρχουν για να μην καταπατούνται οι κατακτήσεις του εργατικού αγώνα του θωρου και της ασφάλισης, μόνο αυτό δεν κάνουν. Στις περισσότερες τουριστικές περιοχές είναι ανύπαρκτες και πρέπει να κατέβεις ως την πόλη ή να περιμένεις να έρθουν από κάποιο άλλο κοντινό νησί. Ακόμα και να έρθουν, τα αφεντικά είναι ενημερωμένα και την γλιτώνουν. Είτε ενημερώνονται μεταξύ τους, μόλις γίνει αντιληπτή η παρουσία των κλιμάκιων ελέγχου, είτε ενημερώνονται από συνδέσμους που έχουν με τα πλοία και τα λιμάνια, είτε τυχαίνει να είναι συγγενείς και πίνουν και ένα ούζο μαζί. Η ανωνυμία δεν υπάρχει και ο πόλεμος που καλούμαστε να απαντήσουμε είναι τρομακτικός. Τραμπουκισμούς από κάτοικους της περιοχής, απειλές για αφανισμό από το νησί και το χωριό και προφανώς δεν υπάρχει περίπτωση να βρεις δουλειά κάπου αλλού είναι λίγα χαρακτηριστικά παραδείγματα. Όσο για το αν κερδίσεις εντέλει τα δεδουλευμένα σου υπάρχει πιθανότητα μόνο εφόσον καταφέρεις να στηρίξεις να ανεβοκατεβαίνεις στην τοπική σελε που αναλαμβάνει την υπόθεση.

Πώς θα φαινόταν στα αφεντικά μια απεργία στο high season του τουρισμού και να τρέχουν και να μην φτάνουν με τις υψηλές απαιτήσεις της εποχιακής εργασίας που τα ίδια έχουν καθιερώσει ως κατεστημένο; Να διεκδικήσουμε καλύτερο μεροκάματο, καλύτερες και βιώσιμες συνθήκες εργασίας, άδειες και ρεπό που δικαιούμαστε όπως επίσης, ένσημα και ιατροφαρμακευτική κάλυψη. Διαμονή και διατροφή αδιαπραγμάτευτες.

Να πάρουμε πίσω τα καλοκαίρια μας

Αυτοοργάνωση και αλληλεγγύη στους χώρους της δουλειάς

Όπου και αν είναι, όσο προσωρινή και αν είναι, όλες τις εποχές.

